

borde låta Porten i all ro undertrycka upproret och först sedan se till, hvad som kunde göras för de kristna, och premiern skröt öfver Englands makt att hindra allt inskridande från Rysslands sida. Torytidningarne utbredde sig öfver Englands stora rustningar, och Turkiska regeringen gjorde, hvad af den begärdes på sitt sätt – genom dåden i Bulgarien. England har ursäktat sig med, att dess flotta kom till Besika 14 dagar efter massakrernas början. För turkarne var kändedomen om rustningarne säkert tillräcklig; ty till mördandet behöfde de icke Englands hjälp, utan till skydd mot all efterräkning.

10 Hvad än efteråt må sägas i parlamentet om ministèrens visa förutseende, säkert är, att hela Europa efterhand syntes dela den föreställningen, att Ryssland icke var i stånd att börja krig och var beredt att köpa sig fritt derifrån till hvarje pris. Det torde varit äfven med afseende på priset man misstog sig. Ty deri ingick icke de Slaviska kristnas öfvergifvande åt Englands och Turkiets välbehag.

141 YTTTRANDEN VID LANTDAGEN 26. V 1877

20 *Protokoll fördt hos Finlands ridderskap och adel*

Herr *Snellman*: Statsutskottet har i min tanke icke fullkomligt rätt motiverat sitt förslag. Jag håller före att erbjudandet af denna ena miljon hade bort motiveras sålunda, att det är blott det bevis på att vi erkänna vår pligt. Det är Finlands Storfurste som förklarar krig: Finland vore skyldigt att, om Hans Majestät så befallt, gifva manskap och penningar för krigets förande. Hans Majestät har icke aktadt detta nödigt, utan skonat landet från denna tunga. Då Hans Majestät föreslagit en värnepligtslag, så kunna vi också förmoda, att Hans
30 Majestät under krigets lopp icke skall på landet ställa en sådan fordran. Hade Hans Majestät så funnit för godt, hade Hans Majestät samtidigt med ryska arméns moibilisering kunna anbefalla indelta arméns uppställande, sammankalla ständerna och af ständerna begära medel till kostnaden för dess uppställande och underhåll; och denna armé kunde nu vara på marsch till Bessarabien. Vi hafva undgått allt detta. Om under krigets lopp vårt lands egna kuster skulle blifva anfallna, skulle det väl för oss vara påkostande att icke hafva mer än några hundra man att försvara eget land. För detta land finnes då icke annat försvar,
40 än att Hans Majestät låter ryska trupper rycka in och försvara oss, vår egendom och våra lif. Det kan vara, som sagdt, för vår pligtkänsla och med afseende å landets heder påkostande, att vi hafva så få soldater att uppställa. Men vi måste dock erkänna, att landet på denna Hans Majestäts välvilja icke lidit i ekonomiskt hänseende. För att lemna ett bidrag till krigskostnaderna, då vi icke kunna lemna manskap, skulle fordras tioudubbelt af hvad som nu föreslås; om kriget skulle blifva långvarigt, säkert tjugufaldigt. Vi kunna icke med de kostnader, värnepligten fordrar, göra sådana anbud. Det vore också onödigt, då Hans Majestät icke något sådant fordrar. Hvarje bidrag, som vi nu kunde lemna till krigskostnadernas bestridande, vore försvinnande litet
50 och skulle ingenting verka. Ungefär detta hade enligt min tanke Statsutskottet kunnat säga: Vi bjuda undernådigt denna miljon för att erkänna vår pligt och vi erbjuda den att användas på ett sätt, der den åtminstone, huru ringa och liten den än är, kan i någon mån gagna. Jag voterar derföre för antagandet af första punkten i utskottets förslag; jag voterar derför, emedan jag anser min pligt som finsk medborgare

fordra det.

Hvad den andra punkten i förslaget angår, må det så vara, att enligt utskottets förslag sagde summa förskottvis utbetalas från besparade bevillningsmedel. Men att utskottet företagit sig att föreslå särskild skatt och detta på grund af den försäkran, att utskottet behagat beslut om användandet af alla bevillningsmedel, så att der icke finnes något mera att tillgå, det anser jag högst otillständigt. Utskottet hade bort framlägga och visa, hvartill penningarne behöfvas. Jag yrkar därför, att angående sättet att ersätta bevillningsfonden icke må något beslutas, utan att afgörandet häröfver må dröja, till dess ständerna beslutat, huru besparade medel komma att användas. Det finnes många skäl för att göra ett sådant förbehåll. Jag vill icke tyda någons mening med förslaget, men jag har hört att detta förslag tillkommit genom votering. Man säger att också ett annat, ännu radikalare förslag vari å bane, nemligen att införa en ny bevillning, i hvilken jorden skulle komma att deltaga efter mantal. Jag finner det högst förunderligt att en ny beskattning föreslås, då man vet att ständerna hafva att disponera öfver öfverskottsmedel i banken, att ständerna hafva att disponera öfver en miljon niohundra tusen mark besparade medel på bränvinsskatten, hvilka ännu icke äro öfverförda till kommunikationsfonden, och i denna fond hafva besparade flere miljoner. Likaså anser jag det förunderligt, att ett sådant förslag nu göres, då man har den enkla utvägen att, ifall medlen icke räcka till, framdeles föreslå en beskattning för värnepligtsarméns uppställande, hvilket hade varit det rätta. På bevillningsfonden äro förda kostanderna för fångelserna och för dårvården. Vid 1863 års landtdag beslöts, att kostnaderna för fångelserna skulle utgå af bränvinsbränningsskatten. Men vid 1867 års landtdag visade sig, att denna skatt gifvit så obetydligt, att den icke ens betäckte kostnaderna för kontrolleringen, sedan det ringa, som influtit, gått åt att ersätta statsverket. Emedan alla inkomster på denna fond saknades, beslöts då, år 1867, att gifva bidrag till fångelsebyggnaderna ur bevillningsfonden. Det vore alltså fullkomligt rättvist, att icke endast föra nu begärda anslag för fångelseinrättningar på bränvinsskatten, utan ock ur densamma uttaga allt hvad ständerna för ändamålet bekostat ur bevillningsfonden under den förflutna tiden. Med ett ord mångfaldiga utvägar stå till buds. Statutskottet eger besparingar tillräckligt för att disponera en miljon, utan att behöfva föreslå någon ny beskattning.

Hvad herrar reservanters yrkande angår, anser jag det vara fullkomligt principvidrigt. Röda korsets sällskap är ett sällskap, hvilket, om det vill göra skäl för sitt namn, är skyldig att utöfva sin välgörenhet i alla länder, under alla krig, allt efter den förmåga det har. Ja om Turkiet för närvande skulle föra krig mot någon annan makt, skulle det vara dess skyldighet att skicka bidrag och sjukvård åt Turkiet. Det är en förening, som är ämnad för allmän internationel välgörenhet. Men finska statens medel äro icke för sådan välgörenhet ämnade, och jag anser ständerna icke vara berättigade att för detta ändamål använda dem. Det må vara, att man lånar sällskapet ett litet förskott på en femtiotusen mark, som sällskapet ett litet förskott på en femtiotusen mark, som sällskapet begärt, för att snart ersätta dem. Men att gifva sällskapet en miljon eller en half, för att utöfva välgörenhet verlden kring, det är fullkomligt oriktigt.

Jag har haft äran nämna, att jag anser den miljon, hvarom nu är fråga, ehuru förslaget lyder, att den skulle användas för ryska arméns sårade och sjuka, dock icke böra betraktas såsom något välgörenhets anslag, utan såsom ett anslag, hvarigenom Finlands ständer vilja

betyga finska folkets pligt och skyldighet att i det krig, som Finlands Storfurste för, med något bidraga; men emedan bidraget är så ringa, anhåller man om att det må användas på detta sätt och för detta ändamål. Och då ryska kejsaredömet's krigare föra krig för oss, i vår stad och ställe, så är det väl påkalladt, att vi åtminstone bidraga att hela deras sår. Jag föreslår derföre vördsamt att första momentet må antagas och af andra momentet endast ingressen att »sagde summa måtte förskottsvis utbetalas af besparade bevillningsmedel», men att afgörandet, huru dessa skola ersättas bevillningsfonden, lemnas beroende, till dess ständerna kunna besluta, huru bevillningsmedlen komma att användas.

Herr *Snellman*: Ogerna vill jag förlänga diskussionen, men jag anser mig skyldig svara de herrar, hvilka genom hvad jag anfört angående Statsutskottet motivering af förslaget och likaså om Statsutskottets förslag, att medlen genast skola uttaxeras genom extra bevillning, funnit Statsutskottet hafva skett för när. – Det är, synes mig, icke något ovanligt att i landtdagsutskotten hafva ett och annat att tillägga till motiveringen såväl i kejsrerliga propositioner, som i petitioner o. v. s. Det har aldrig af något utskotts räknats såsom någon samvetssak. Således om Statsutskottet till petitionen fogat en egen motivering, så vet jag icke att utskottet deri hade felat. Dessutom ger petitionen osökt anledning dertill. Ty det heter i densamma: »men om vi icke kunna eller behöfva deltaga i krigets lidanden, kunna och böra vi icke undandraga oss att i vår ringa mån bidraga till dessa lidandens lindrande». Det innehåller med andra ord ungefär samma motiver, hvilka jag gerna sett ingå i utskottets motivering. Hvad åter angår förslaget att genast uttaxera det ifrågavarande beloppet, en miljon, har här sagts att det är för att göra saken så mycket vackrare, som Statsutskottet föreslagit, att anslaget må framstå såsom en uppostring, som landet gör. Jag tänker, att då nya utgifter förestå för värnepligtslagens sättande i verket, kommer väl detta anslag i alla fall att blifva en uppostring. Men också om besparade öfverflödiga medel skulle hafva föreslagits att användas, så tänker jag att det skulle glädja Hans Majestät desto mer, om det hade kunnat sägas: Finland är så lyckligt att ega besparade medel, som för ögonblicket icke behöfvas, och är det med stor glädje landet erbjuder dessa medel. Saken hade derigenom alls ingenting förlorat.

Men nyssagda anförande af det skäl, hvarföre uttaxering blifvit föreslagen, innebär ju det erkännande, att medel funnits till disposition, ehuru man för att gifva saken ett förment vackrare sken föreslagit att miljonen skall uttaxeras.

142 KRIGET – RYSSLAND. II.

Morgonbladet n:o 120, 28. V 1877

Om kriget i viss mon blifvit Ryssland påtvunget, hafva dock de långa underhandlingarne medfört, att det nu börjats under helt andra förhållanden, än för ett år tillbaka kunnat ske. Då kunde England ännu hota med pariser-traktaterna, som förbinda vestmakterna att skydda Turkiets oberoende och integritet. Nu äro dessa traktater ett stycke papper. Hvarken Frankrike eller Österrike vill åtaga sig deras exequvande; och England står med sin turkvänliga ministér och sina så ofta utbasunerade, men för alla, äfven för lord Beaconsfield outgrundliga »intressen», fullkomligt isoleradt. Dess neutralitet är tvungen, emedan